

Thierry Baudet

Van elk waarheen bevrijd

2018 Prometheus Amsterdam

Eerder verschenen van Thierry Baudet:

Conservatieve vooruitgang (met Michiel Visser, 2010)

Revolutionair verval (met Michiel Visser, 2011)

De aanval op de natiestaat (2012)

Pro Europa dus tegen de EU (2012)

Oikofobie (2013)

Thuis in de tijd (met Geert Mak, 2014)

Van Bach tot Bernstein (met Arie Boomsma, 2014)

Voorwaardelijke liefde (2014)

Breek het partijkartel! (2017)

© 2018 Thierry Baudet

Omslagontwerp Bart van den Tooren

Foto auteur Marco Bakker

Zetwerk Elgraphic bv, Vlaardingen

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 3735 9

PHILIPPE GAUTIER CONTROLEERDE de datum op de postzegel, voelde aan het papier, rook er even aan... en las toen opnieuw de mysterieuze woorden op het stukje karton. Voorzichtig legde hij het kaartje op de salonvleugel. Liep om het instrument heen en pakte zijn paardenharen, zijn hout en zijn darmen; ging zitten op de sobere, zwart houten kruk die hij nu al meer dan dertig jaar onder zich had: hij kroop in zijn rol. Ruiken, snuiven. Je billen voelen. Een lichte kraak in de veren van de taboeret als je je gewicht naar links verplaatste. En weer naar rechts. De eerste aanstrijk die altijd knisperde, kraakte: tegengas gaf. Een flintertje hars vloog van de stok als de vonken van een slijptol. 't Begon met fysieke verwantschap. Het was je verlengstuk, je stem – zo tussen de dijen, de kuiten eromheen gekruld. De armen omhelzend. Meer dan een geliefde, een beminde: je werd samen iets nieuws. Een centaur.

Redelijk gestemd nog, zijn Montagnana. Vanoch-

tend vroeg had hij al een goed uur zitten spelen. Altijd loopjes. Drieklanken. Gewoon een zuivere kwint. Het plezier van de noten zelf, van de tonen, de snaren. Urenlang kon je bezig zijn met het complexe bouwwerk van een laat strijkkwartet van Beethoven; maandenlang kon je discussiëren over harmoniewisselingen en tempoverschuivingen; maar de meest simpele etudes – daar vond je toch eigenlijk alles al in terug. Een stuk, een melodie was niet eens meer nodig – sterker: was eigenlijk al te veel. Dat *vroeg* dan weer van alles van je. Dat *wilde* iets, daar *moest* je iets mee. Zoals je ook gek kon worden van een mooie vrouw. Of het eten in een sterrenrestaurant. Het vragen, het opeisen. De *aandacht* die van je verlangd werd. Nee: gaf hem maar een simpele steak tartare. Een huisvrouw met brede heupen. Een drieklank. Slechts een melodische mineurtoonladder met verhoogde sext en septiem... alleen de ingrediënten. De rest verzong hij er zelf wel bij.

Even kort de vingers op de snaren nu. En weer loslaten. De lichte lenteklank van de a; de sierlijke, ranke d; de stoere g en dan de robuuste boomschors: de c. Acceptabel, accordabel, harmonizabel. De eerste strijkbeweging naar beneden. Afstreek. Daarna weer omhoog. Opstreek. Uitademen.

Nog even vocht de wereld terug. Had hij genoeg spullen in huis? Moest hij boodschappen doen? Het

briefkaartje, de afbeelding – maar hij sloot al zijn ogen en het universum dat hem nooit in de steek had gelaten, dat er altijd voor hem was geweest, ontving hem alweer. Gewoon even Brahms, de eerste noten van de eerste cellosonate. Lange e, lange g, korte b: het mineurakkoord waarmee het verhaal begon, dat verder reikte naar de lange c, weer terug naar de al even lange b. Het eerste deel van de frase. Taa-dii-daa-daa-dii... Dadidada-di-dii... Da-daa... Dii... Dadada-daa-di-dii-daa... Dii... Daa... Dadadaa... Alles kon je achterlaten bij het binnengaan van die ruimte, dat aparte zwaartekrachtveld waar de noten waren en waar de mensenplaneet, de dingen van de dag, de gezichten... waar de uitputtende interacties van ego's geen toegang hadden. Hij was onthecht, vrijgemaakt – *von jeglichem Wozu befreit.*

PHILIPPE HAD DE eerste cellosonate van Brahms, dat monumentale bouwwerk, dat statement, met tientallen pianisten en pianistes gespeeld en uitgevoerd, en elke keer was die regel uit de 'Ode aan de Muziek' van Rilke weer in zijn hoofd opgekomen. *Van elk waarheen bevrijd*. Een wereld in zichzelf. Voor even hoefde je nergens naartoe: omsloten was je, geborgen in de noten. En de melodieën van Brahms waren ook nooit af: het waren eerder *aanzetten* tot melodieën, *mogelijke* verhalen, die daarna weer muteerden en opnieuw een beginnend verhaal schetsten. Iets was ook nooit een herhaling: hetzelfde twee keer doen was altijd anders – zoals je ook nooit hetzelfde gesprek kon hebben, hoewel je vaak genoeg dezelfde woorden gebruikte. Philippe glimlachte toen herinneringsflitsen door zijn hoofd schoten; concertzalen, studiemiddagen, de oogopslag van Davide. Ach, Davide. Toen verloor hij zich weer in de subtiele polyfonie van de doorwerking van het eerste deel.

De woning van Philippe Gautier was zo'n typisch haussmanniaans appartement aan de *rive droite* in Parijs. Je kwam er binnen via een poort met codeslot (3393a), via een binnenplaatsje waar een paar auto's, fietsen en kindervagens stonden, dan een breed houten trappenhuis waarvan je de tweede verdieping moest hebben om bij zijn voordeur te komen. Al een kleine twintig jaar was dat nu zijn opgang. Bij binnenkomst eerst een halletje, dan een lange gang met hoog, geornamenteerd plafond, rechts een eenvoudig keukentje met een ronde houten tafel waaraan hij meestal het avondeten gebruikte (voor de uitgebreidere lunch ging hij tegenwoordig naar een restaurant), en links in de woonkamer de salonvleugel op het versleten Perzische tapijt. Zijn slaapkamer hield hij zo leeg mogelijk, met alleen een televisie en een boekenkastje, een stoel, een klerenkast met onderin een paar flessen whisky en wat stoffige pornofilms die hij al in geen jaren meer nodig had gehad.

Hoewel het vandaag bewolkt was, scheen een dun streepje zon horizontaal de woning binnen, en vanaf de grote ramen in de voorkamer kon je brutaal terugkijken naar de hemel en dan je blik wat laten zakken naar de brede boulevard, de auto's en de luifels van de winkels; de platanen, het zandgele steen van de huizen aan de overkant... en als je dan weer verder opkeek viel je ineens, daar in de verte, voorbij de zwarte leistenen daken, voorbij de schoorstenen en de bal-

konnetjes, de toren van de Saint-Eustache op – en helemaal aan de andere kant, alweer naar boven richting de lucht: de Sacré-Coeur.

Philippe Gautier stak zijn handen in zijn zakken. Hij was opgestaan van zijn speelkruk en had het paardenhaar zorgvuldig losgedraaid en neergelegd, het instrument teruggezet in zijn vaste hoek – de snaren naar de muur, de kruin zachtjes leunend tegen het behang – en was achter de vleugel langs naar het kozijn gelopen. Trok de gordijnen nog even strak tegen de muur en herschikte de embrasses. Besluiteloos stond hij nu weer aan de klep, precies zoals de beroemde afbeelding Robert Schumann met Clara achter de toetsen toont. De handen over elkaar gevouwen op het zwart gepolitoerde hout. Rechterbeen licht gebogen. 't Was een onheilspellend ding, zo'n stuk karton met een plaatje en een tekst erop. Het bewust ouderwetselijke – het bewust niet-meer-van-deze-tijd-zijn: een boze geest uit het verleden die alsnog een lang vergeten rekening kwam vereffenen. De stad was allang verbouwd, er woonde allang niemand meer op het adres – en toch klopte de schuldeiser op de deur.

JAREN GELEDEN WAS het nu, dat ze elkaar voor het laatst hadden gezien. Tot voor kort belden ze nog wel een paar keer per jaar, dan ging het meestal over Rosa, over Axel. Financiële dingen. Wat persoonlijke updates – hun studies, hun eerste baan. Ook stuurden ze elkaar in de eerste jaren na hun scheiding nog wel eens ansichtkaartjes – vanaf vakantieadressen, vrolijke, veilige plekken: het was een oude gewoonte waaraan ze hadden vastgehouden ook al had de techniek ook dát element van hun leven feitelijk ingehaald, overbodig gemaakt: losgeweekt. Ja, hele boekenplanken vol ‘verzamelde brieven’ waren er overgebleven van mensen uit het verleden. Alles was vastgelegd, uitgebreid gedocumenteerd. Nu had je hooguit wat e-mails, wat sms’jes. Per saldo had de versnelling, de efficiëntie, vooral een alomvattende leegte opgeleverd. En het is ook gewoon *tijd*, dacht Philippe. Vroeger hadden we er zoveel meer van. Waar is die toch gebleven? Maandenlang bleven we ’s zomers weg, Syl en ik – de vakan-

ties duurden eindeloos, en altijd werd het Frankrijk, zijn Frankrijk, hún Frankrijk: dan zat ze naast hem in de bijrijdersstoel, een groene *Gîtes de France* op schoot, dan reden ze dorpjes en stadjes in en uit, bezochten kathedralen, gingen geboortehuizen van componisten langs. Eerst hadden ze een deux-chevaux, later een kleine blauwe Peugeot: benzine kostte nog niks en een hotelletje was makkelijk gevonden. Dan had je tijd om boeken te lezen, historische plekken en musea te bekijken, ruzie te maken: je onder te dompelen in het leven dat je uiteindelijk samen wilde maken.

En we stonden ook altijd wekenlang te klussen en te helpen in de Corrèze, bedacht Philippe. Daar was het grote project van zijn vader en moeder: hun huis, hun Jeruzalem even ten zuiden van Noailles, een vervallen boerderij waarvan ze zelf, met de familie, met hun blote handen, een paradijsje zouden maken. Ook daar was Sylvia bij, ze maakte dingen schoon, hielp mee met het huishouden, kookte, voerde gesprekken met zijn ouders en met de bewoners van het dorp. Diners 's avonds met veel drank en academische discussies. En als er onenigheid was koos ze nooit partij.

Met zijn linkerhand pakte Philippe zijn rechter- vast en tastte de gegroefde vingers af, de handrug, de knokkels. Een vast gebruik, een echt cellospelersgebaar. Alsof er inzicht, geheugen, wijsheid zat in die

pezen en bloedvaten. Wás misschien ook wel zo – je hoefde in elk geval nauwelijks meer na te denken om te spelen. De vingers wisten precies wat te doen.

Lieve Philippe,

Op vakantie hier nu ook langgekomen.

Wat is het allemaal prachtig. Moeilijk maar ook mooi.

En wat is er nog ontzettend veel over.

Liefs van Sylvia en Michiel

Philippe was oprecht blij voor haar geweest toen ze een nieuwe partner had gevonden. Zijn immense schuldgevoel iets verlicht. De bittere afdruk die hij op haar leven had gemaakt misschien wat verzacht. Maar toch voelde het ook als een tijdelijk arrangement; geen serieuze vervanger voor hen, voor hem – voor haar grote liefde. Wat was er toch ontzettend veel over.